

Locuina'ta Redactorului:
si
Cavaleri'a Redactiunii:
e in
Strat'a Morariloru Nr. 13.

Scrisorile nefrancate nu se voru
primi decâtu numai de la corespun-
dinti regulari ai „Federatiunii“
Articlii tramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va est' Marti-a, Joi-a, Sambet'a si Dominec'a, demaneti'a.

Pretiuu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 4 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 7 fl. 50 cr.
Pre anulu intregu. . . 15 fl.

Pentru Romania:
4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/2
de anu, — si 1 galb. pre 1/4 de anu.

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a tim-
brale pentru fiesce care publicati-
uno separatu. In Loculu deschisu
20 cr. de linia
Unu esemplariu costa 10 cr.

Blasiu, 10 iunie 1868.

La adres'a lui „P. Napló“ si „Esti lap.“

Iertati, onorati stapani politici ai mei, daca unu pre-umilitu sclavu alu vostru d'in Blasiu mi-iau cufezarea a ve adres'a lineorele aceste. Nu voiescu a lucra nemediulocitu in interesulu meu si alu natiunei mele: d'in contra, scopulu meu directu este a inainta binele Dvostre, si numai pre canalulu acestu-a, si alu natiunei mele. Scopulu meu este a ve face unu adeveratu lucru iobagescu, cum lu-cere dreptulu istoricu de la unu sclavu, si necuvenienti'a vostra de la tota natiunea romana d'in Trani'a. Ac'est'a me face se speru, ca voi mi-veti primi lucrulu cu bunavointia si mi-veti crutiã spatele, ce lucra pentru Dvostra.

Pronunciamentulu, facutu la Blasiu in 15 maiu, v'a turburatu cumplitu. De ac'est'a nu me miru, pentrucã Dvostra l'ati consideratu ca si purcesu d'in ura si dusmania a supr'a natiunei magiare; ati socotitu, ca realisarea celoru cuprinsu intr'insulu ar' fi peritiosa pentru tiera. Si judecandu-lu de atare, aveati totu dreptulu de a ve neceasi pre urditori' lui.

Inse iertati, stapani pre-gratiosi! Patim'a v'a intunecatã mîntea si v'a impelecatu, ca se nu poteti intielege, cum se cade acelu pronuciamentu. Cã de l'ati fi intielesu, nu v'ati fi usatu in contra-i cu miele de josu, cum sunt cele, ce vedemu in manele Dvostre: nu v'ati nevoi se mistificati lucrulu prin impartesiri mintiuose, — nece se stricati poterea lui prin insinuãri meschine, — si cu atãtu mai pucinu v'ati a desfacutu saculu vostru celu plinu de amenitiãri frumose.

Sã fiti intielesu acelu pronuciamentu, ati fi multiamitu intielegentiei urditorie, ca v'a datu ocaziune de a cunosce opiniunea si doririle romaniloru d'in Trani'a, prin urmare unu sustratu bunu pentru multiamirea locuitoriloru, fãra de care fericirea patriei nu se pote cugetã, — nece se pote acceptã pentru dins'a altu venitoriu de cãtu alu Poloniei. Si mi-place a supure, ca Dvostra nu doriti onorea trista de a mori pentru patria cu unu „finis Hungariae“ in gura.

Eca pentru ce am disu, ca dvostra detoriti multiamita celoru, ce au facutu pronuciamentulu. Si sum incredintiatu, ca de ati fi intielesu cuprinsulu d'insului, cavaleri cum sunteti, nu ati fi intardiatu a-i aduce multiamit'a cuvenita.

Sciti Dvostra sub Bach si Schmerling, ce dfile grele a gustatu natiunea magiara. Ve mai aduceti a mîntea, cãta grige si ce doru ferbinte aveati pentru a ve vedã natiunea scapata de furtun'a, ce, dupa opiniunea Dvostre, o amenintiã cu sfermare totale. Nu v'ati uitatu de incordãrile, cu cari v'ati luptatu spre abaterea periculu.

Chiaru in pusetiunea ace'a se considera asta-di romanii d'in Trani'a, cu ace'a singura destingere, ca cei ce innota cu torintele de acum, aru voi ca autonomi'a Traniei se fia nemicita de totu si toti locuitorii acestei tiere contopiti in cazanulu magiarismulu.

Aveati dreptu a ve luptã pentru autonomi'a tierei Dvostre si pentru ascurarea natiunei magiare. V'ati luptatu, si romanii nu v'au facutu nece una impunã. E cuvenientiosu dara, ca si Dvostre se ve moderati intru dejudecarea lucrãriloru nostres si se nu ne faceti imputãri chiaru si atunci, candu ne calcãmu pre anima sine restringemu singuru numai la aretarea nemultiãmir ei provenitorie d'in nedereptãtirea, ce ni-se face.

(Sãu dora Dvostra acceptati, ca romanii Trani se fia multiamiti si se recunosca sierbitutea, ce li se impune?)

Meritare-aru ei atunci, se fia locuitorii acestei patrie frumose? Muntii Traniei nu s'aru rusinã, nutrimdu unu poporu asiã decadiutu?

Dvostra doriti intemeierea unui statu potinte d'in natiunea magiara si celealte natiuni colocuitorie in sinulu Carpatiloru, intre cari unu locu insemnatu a cuprinde natiunea romana. Potere-ati Dvostra sperã a intemeierea acelu statu si custarea lui, daca elemimintele date aru fi nesce adunature de omeni atãtu de prepaditi, cãtu se nu pretiuesca nece lucrurile de antãtuã valore pentru ori-ce poporu: limb'a si natiunalitateã?

Daca poporulu romanu ar' fi debile intru aceste, in ce ar' potã elu fi tare? Ce pretiu ar' mai avã elu in aintea omeniloru?

Voi, cari uriti d'in sufletu pre magiarii, cari siuita de detorintiele loru natiunali, potere-ati considerã pre una natiunea, ce si-ar' uitã de sine ins'a?

Ce este dara mai naturale pentru romanii Trani, de cãtu se doresca, si la tempulu sãu se lucre pentru revindecarea unei stãri, intru care esistenti'a loru natiunale se fia deplinu ascurata?

Ce este mai in interesulu Dvostre, de cãtu ca romanii se fia unu poporu de barbati statori, ca stãncele patriei loru? Cã fiindu romanii asiã: voi poteti contã la unu sociu securu, — apoi ca romanulu este avisatu la societatea magiarulu, ca si magiarulu la a d'insului, dora nu veti fi mai tragundu la indoiela, Dvostra, cari cantati: *I t t é l n ű k, h a l n ű k k e l l*, a leca intru o tiera, unde sunt atãti-a romanii!

Lasati dara de una parte suspiciunãrile, ca Dieu, acele nu ve aduce nece unu folosu, d'in contra nespusa stricatiune.

Lasati, nu ne scrieti recepte spre curarea necasuriloru, ce ne apesa. Ci ve aduceti a mîntea, ca romanii sciu, cum ca Dvostra multi seculi ati avutu pre mana destinele loru, in care tempu nu ati facutu alta, de cãtu l'ati ferecatu intru unu sistemu de asupriri, d'in cari se nu mai scãpe nece odiniora. Fiti securi, romanii cunoscu pre bine, ca necasurile loru purcedu de la Dvostra, si nu ve ceru alta de cãtu se incetati a-i asupri.

Nu ve provocati la 3—4 omeni, cari portati de interese private, au ratecitu in diet'a pestana, — si nu faceti natiunei nostre batjocur'a de a-i numi lamur'a intielegentiei romane, ca dora natiunea romana nu este una natiune de trestia. Aduceti-ve a mîntea, ca totu omenii acei-a au joratu la 48 in Blasiu pre acele, ce facu bas'a pronuciamentulu, ca unii d'in ei au sieditu inca si in cas'a cutare si cutare. Apoi ve faceti conclusiunile.

Inse nu uitati nece ace'a, ca nece unulu d'in ei nu si-a aretatu ideele si opiniunile sale politice, si ca imtetiti multu de diuariele romane au paditu una tacere infundata, marturisindu prin ace'a presiunea intereselor private, cari singure i-au facutu se lucre, precum lucrara. Ma unulu d'entre ei, pote chiaru pre care-lu cugetati de celu de antãtu, apriatu dechiarase mai anu-tiertiu, ca d'insulu e perdutu pentru romanii.

Nu seduceti lumea respandindu sciri false: ca nu s'a tienutu nece una adunare, — ca nu s'au facutu pronuciamentu, — ca totulu este lucrarea unoru studinti, seú ratecirea unoru omeni, a caroru simpletate ai trebui se o compatimesci. Cã pentru estufeliu de insinuãri romanulu nu are de cãtu despretiu, pãna candu scie, ca Dvostre, boiari mariti, aveti numai diplome nobilitarie, era patente pentru posesiunea eschisiva a intieptiunei politice nu scie, se fiti avendu.

Incetu dara cu impartirea diplomelor de simplicitate, ci mai vertosu vi le aplecati chiaru Dvostre, ca se vi-se mai simplifice aroganti'a.

Intieleginti'a, ce era de facia la 15 maiu, era in deplin'a cunoscintia a esigintieloru si a doririloru romanimei d'in Trani'a. De ace'a nu aveã si nu are lipsa de invetiaturele Dvostre.

Ea cunosceã si marginile legiloru. De ace'a incetu si cu amenitiãrile! Intieleginti'a romana nu si-a perdutu curagiulu nece la 48, candu tote dealurile patriei nostre (ad majorem constitutionis gloriam) leati fostu spicuitu cu furce spre intimidarea ei. Cu atãtu mai pucinu se pote ea spariã acum, candu nu face alt'a, decãtu se dechiarã respectatoria a dreptureloru sale naturali si positive, candu scie, ca legile, a caroru reactivare o pretinde, sunt, aduse prin ambi factorii competinti ailegislatiunei, pre candu stergerea loru s'a templatu singuru prin lucrarea unilaturlaria a unuia d'entre factorii acelei-a, — candu scie, ca judele mai innaltu intru tote este chiaru factoriulu principale alu aceloru legi, M. Sãl c. r. Mare Principele nostru.

Lasati dara si insinuãrile, si calumniele si infri-cãrile. Si daca voiti a face servitiu bunu patriei si natiunei Dvostre, amblati si ve informati despre do-

ririle totoruru locuitoriloru tierei si apoi lucrati peni tru incuveniintiarea aceloru-a pre bas'a dereptãtii si a egalitãtii depline.

Cã altmentre: *n u l l a s a l u s*, nece pentru noi, nece pentru voi.

Simplicius,
diplomatu de P. Napló.

Sabiu, 15 iunie 1868.

Erã tempulu, ca de la 1866 in coce se pasimu cu una energia cãtu se pote mai resoluta in contra dualismulu proclamatu si in contra sistemii de guvernare a dlui Beust, pote ca asta-di nu ajungeau magiarii la atãtu efronter'iã fatia cu Romanii si cabinetulu Vienei la atãtu ignorantia cu sortea imperiului. Cumea „Staturile Maiestãtii Sale“, cum se numesce asta-di Austri'a, stau cãtu se pote mai rãu, o marturisesce nemultumirea generala, o marturisesce sumele enorme, ce se voteza in continuu pentru biroulu gazetariloru, ca se buciue diu'a si noptea, ca s'a intorsu sistem'a lumei, se latre si se barfescã la insu-si poporele imperiului, ca de ce nu se facu sãteli orbi arbitriului si despotismulu. Tristu tempu de libertate si constitutiune, ce mai multu instraineza poporele, de cãtu se le mangaie si stringa la sinulu comunu alu imperiulu.

Pronuciamentulu Romaniloru nu le veni bine la socotela. Erã unu ce naturale, ca pres'a cea murdara a Austriei se pasiesca in contra acestui fãtu legitimu alu tempulu, nu pentru ca pretensiunile nostre nu ar' fi drepte si caus'a nesanta, ci pentru ca lumea avã ocaziune se vedea, ca totu lucrulu in Austri'a era o mistificatiune si o schimosire infernala. Pronuciamentulu Romaniloru le cadu cu atãtu mai greu, ca se intemplã in ajunulu, candu democraticulu principe alu Franciei si-propuse, ca se se convinga insu-si despre starea Austriei poliglote si despre اسپينulu romaniloru d'in Orientu.

Se poteã vedã dara, ca semi-oficiiale dualistice se ne intimpine cu unu resunetu, ca poporulu e portatu de agitatori si ca Russi'a si-a bagatu ghiarele sale in midiu loculu romaniloru, ce ceru adunãri si diete. Lasãmu aceste-a efronterie tendentiose a le filistiloru Vienei si ale magiariloru nerusnati, ca-ci toti prive-scu la romanii cu ochi inimici, si toti vreu se-si hrãnesca tirani'a d'in sãngele si sudorea nostra. Ne dore inse cu atãtu mai reu, ca vedemu asta-di insu-si pre unii romanii voindu a mistificã tote espresiuunile romaniloru, a pune pedece si a merge mana in mana cu asupritori' nostri. In interesulu adeverulu si a sãntei nostre cause pasiescu aici a dà nesce desluciri despre nisce lucruri, cari multu ajutara ca inimicii nostri se privesca Pronuciamentulu de fantasiã popesci, de agitatiuni rusesci, er' nu de espresiu-ne adeverata a natiunei.

„Telegrafulu Rom.“ in Nrulu 40 avã unu curagiu atãtu de scortiosu, ca se constateze sub sigilulu adeverulu fapte neintemplate. Vorbindu despre venirea Par. Metr. Si agun'a de la Pest'a dice, ca intieleginti'a romana de aici nu se indestulã numai a-lu acceptã in Sabiu, ci motu proprio i est' inaintã spre intempinare pana la satulu Cristianu. Magiarii si strainii asteptãu intr'adeveru, ca se vedea, ca dupa ce Santi'a S'a intonã una osana neaudita asupritoriloru nostri, cum lu-voru primi romanii la re'ntorcere, ca asiã se-si intogmesca si ei firele sale pentru incurcarea totu mai funesta a trebiloru nostre. Intieleginti'a romana d'in Sabiu nu l'a primitu inse nece acum, ca-ci ea pana acum nu cunosce nice grati'a nice dreptatea unguiloru, ba chiaru si nesce invitatiuni espresce se respinsera. E adeveratu inse, ca trei carutie, non plus non minus, in cari se aflãu doui trei profesori de teologia si doui trei protopopi i facura onore Parintelui Metrop. pana la Cristianu, ac'est'a inse o cerea respectulu si cuventi'a d'in partea unoru subordinati fatia cu S. Sa, si nu fu unu actu de motu proprio a intielegintiei sabiane. Si apoi ore numai trei carutie de intielegintia se fia in Sabiu, ca „Tel. R.“ se aiba indresnela a intarã lucruri false? Nu! nici de cum.

Nu faceam unore „T. R.“, ca se i descoperu neprecugetat'a eroe, de nu dà ansa la seducerea opiniunei publice despre acele, ce se petrecu adi la Romani. „Magyar Polgár“ si alte diurnale magiare sciu, ca d'intru unu singuru cuventu se-ti intinda paturi intregi si ca

